

خویشاوندی بین صدیق و صادق

اسحاق دبیری (رحمه الله)

عنوان کتاب: خویشاوندی بین صدیق و صادق
نویسنده: اسحاق دبیری (رحمه الله)
موضوع: بررسی مسائل و روابط میان اهل بیت و صحابه
نوبت انتشار: اول (دیجیتال)
تاریخ انتشار: آبان (عقرب) ۱۳۹۴ شمسی، ۱۴۳۶ هجری
منبع:

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.
www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

ایمیل:

سایت های مجموعه موحدین

www.aqeedeh.com

www.mowahedin.com

www.islamtxt.com

www.videofarsi.com

www.shabnam.cc

www.zekr.tv

www.sadaiislam.com

www.mowahed.com

contact@mowahedin.com

خویشاوندی بین صدیق و صادق

اهل بیت پیامبر ﷺ در رأس اصحابی که در نزدیک او می‌زیستند و او را در حال حیاتش ملاقات کردند و از چشمه تربیت او نوشیدند مانند : علی، فاطمه، حمزه، جعفر، مادران مؤمنین، عباس، حسن، حسین ﷺ و غیر آنها، ارتباطی گرم، صمیمی و همراه با مودت و تراحم با اصحاب پیامبر داشتند این امر موجب ازدواجها و خویشاوندیهای بین اصحاب و اهل بیت پیامبر گردید.

مورخین و سیره‌نویسان، کتب خود را مملو از این پیوند و ارتباط ارزشمند نموده‌اند که ازدواجهای بین اهل بیت و اصحاب گرامی پیامبر ﷺ این پیوندها و علاقه صمیمی را مستحکم‌تر نموده است.

در اینجا مثالی می‌آوریم که وحدت ملی را مستحکم و فضای تفرقه و دوری را با بوی خوش تقارب و اتحاد پر می‌کند.

بیشتر مردم از ارتباط و پیوند خویشاوندی ائمه اطهار با اصحاب گرامی پیامبر از جمله ابوبکر صدیق ﷺ اطلاع ندارند.

امام جعفر صادق می‌گوید : ابوبکر مرا دو بار به دنیا آورده است. امام جعفر صادق بن محمد بن علی بن حسین بن علی بن ابی‌طالب ﷺ (نسب امام جعفر از جهت پدر) و نسب او از جهت مادر عبارت است از : ام فروه دختر قاسم بن محمد بن ابوبکر صدیق و مادر ام فروه اسماء دختر عبدالرحمن بن ابوبکر است. یعنی ام فروه از مادر و پدر به ابوبکر ﷺ می‌رسد. بدین خاطر امام جعفر صادق می‌گوید : ابوبکر مرا دو بار به دنیا آورد. و به همین علت به او عمود اشرف گفته می‌شد یعنی او ﷺ از جهت پدر به بنی‌هاشم و از جهت مادر از خانواده ابوبکر صدیق ﷺ است. (سرالسله العلویه، تستری ص ۳۴ و سلسله اعلام الهدایه، چاپ مجمع عالمی اهل بیت ۱/۸)

رابطه بین ابوبکر و علی بن ابی طالب صمیمی و گرم بود. لذا بعد از اینکه ابوبکر فوت کرد علی علیه السلام با همسرش اسماء دختر عمیس بن معر بن الحارث الخثعمیه ازدواج کرد. او قبل از ابوبکر همسر جعفر بن ابوطالب بود. و وقتی که بعد از فوت ابوبکر علیه السلام علی علیه السلام او را به عقد خود درآورد محمد بن ابوبکر علیه السلام را به همراه داشت که در خانه علی علیه السلام همراه حسن و حسین علیه السلام در اثناء خلافت امیرالمؤمنین عمر بن خطاب علیه السلام بزرگ شد.

بعد از فتح مدائن و فارس دو دختر یزدگرد پسر شهریار پسر کسرای فارس به اسارت درآمد و به مدینه برده شدند و قبل از ورودشان به مدینه از آنها خواسته شد تا کلمه شهادتین را جاری کنند و بعد نزد عمر بن خطاب علیه السلام برده شدند در حالی که اعصاب کرام از جمله علی بن ابی طالب دور او جمع شده بودند. عمر این قول مشهورش را بیان کرد «دخترانی مکرم از خانواده‌ای محترم جز افرادی محترم کسی شایستگی آنها را ندارد» و به علی بن ابی طالب نگاه کرد. همانطور که روایت منقول از نسابه ابن عنبه الحسنی العلوی (متوفی سال ۸۲۸ هـ) بیان کرده است او را به حسین بن علی علیه السلام داد و قولی می‌گوید هر دو را علی بن ابی طالب گرفت و یکی از آنها را به عقد حسین علیه السلام و دیگری را به عقد محمد بن ابوبکر درآورد.

بدین ترتیب علی زین‌العابدین از همسر حسین وقاسم از همسر محمد بن ابوبکر متولد شدند. پس علی زین‌العابدین و قاسم بن محمد پسر خاله همدیگر هستند. بعداً بین نوّه حسین (محمد) و نوّه محمد بن ابوبکر به نام ام فروه، ازدواج صورت گرفت و امام جعفر صادق متولد شد.

باید همه بدانند عائشه ام‌المؤمنین علیه السلام دختر ابوبکر صدیق علیه السلام و همسر پیامبر صلی الله علیه و آله خواهر دو جد امام جعفر صادق محمد بن ابوبکر و عبدالرحمن بن ابوبکر است بدین خاطر امام جعفر صادق به آنان نزدیک بود و به یکی از فقهاء بزرگ امت تبدیل شد.

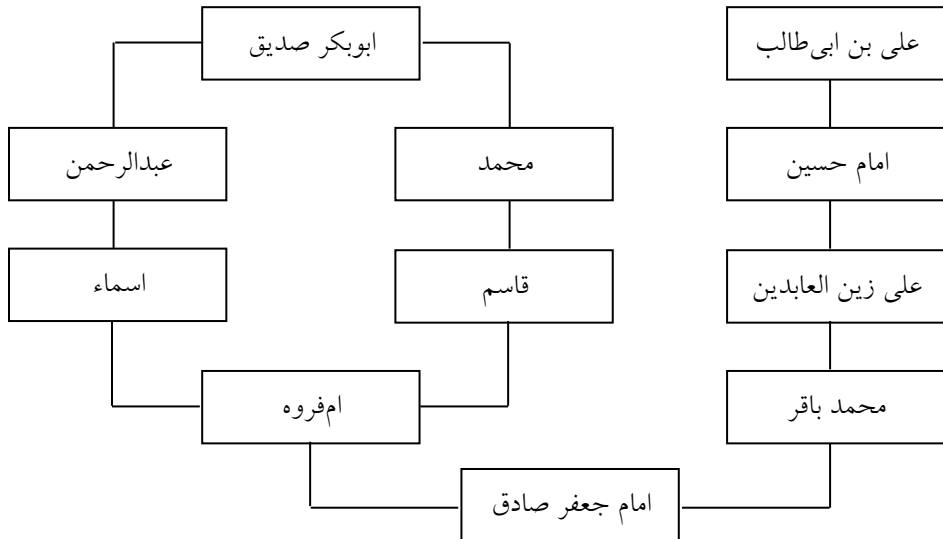
امام ابوحنیفه و امام مالک بعضی از قسمتهای علم و فقه را از او آموختند همانگونه که او علم را از بزرگان عصر خود مانند قاسم بن محمد، عطاء، زهری و امثال آنها کسب کرد.

او از پدر و مادر و از اجداد خود و از علم و فقهی که حضرت عائشه رضی الله عنها به نزدیکان خود منتقل کرده بود، فقه را به ارث برد. زیرا او همسر پیامبر صلی الله علیه و آله بوده و علم و فقه را از او آموخته بود. همچنین امام جعفر علم را از عروه بن زبیر نیز آموخت. چون عروه ملازم خاله خود حضرت عائشه رضی الله عنها بود و از او احادیث زیادی روایت کرده است. بنابراین ارتباط وثیقی برای کسب علم در منزل عائشه رضی الله عنها برقرار شده بود.

نگاه: ترجمه عروه (سیر الذهبی ۴/۲۱۶ و تاریخ الاسلام: احداث الاعوام (۸۱) - ۱۰۰/۴۲۴)).

بسیاری از مردم اطلاع ندارند که امام جعفر صادق از فقهاء بارز امت بود و در عصر خودش مرجع و حجت به حساب می آمد و از او دروغی شنیده نشده است بدین خاطر ملقب به صادق گردید. چراکه جز او ابوبکر صدیق رضی الله عنه به خاطر صدق و امانتداریش با پیامبر خدا صلی الله علیه و آله به صدیق ملقب گردید لذا جای تعجب نیست که نوه اش امام جعفر نیز لقب صادق به خود بگیرد.

اگر بخواهیم ارتباط نسبی امام جعفر صادق با ابوبکر صدیق رضی الله عنه را خلاصه کنیم که امام جعفر صادق درباره آن گفتند: «ابوبکر صدیق مرا دوباره به دنیا آورد» آنرا به شکل جدول زیر بیان می کنیم.

منظور امام جعفر صادق از عبارت فوق (ابوبکر صدیق مرا دوبار به دنیا آورد) شماره‌های (۱) و (۲) در جدول بالا است.

علی‌رغم وجود اخبار متواتر درباره نسب مذکور به نحوی که نیاز به آوردن حجت و براهین دیگر نیست ما به مقداری از آنرا ذکر می‌کنیم که محقق ابومعاذ سید بن احمد بن ابراهیم اسماعیلی از سرزمین کنانه در کتابچه‌اش «اللطیف فی الاسماء و المصاهرات بین اهل البیت و اصحابه علیهم‌السلام» بیان نموده است که از تألیفات علماء زیر نیز استخراج شده است. شیخ مفید «الارشاد» (ص ۲۷۰)، محمد اعلمی حائری «تراجم اعلام النساء» (ص ۲۷۸)، ابن عنبه «عمده الطالب» (ص ۲۳۵)، ابن الطقطقی «الاصیلی» (ص ۱۴۹) بدین مناسبت از محقق گرامی و منخلص که در کتابچه‌اش این مطالب گهروار را گردآوری نموده و در آن تمام ازدواجهای بین اهل بیت اطهار و صحابه اخیار را ذکر نموده تشکر می‌نمائیم. ما در اینجا تنها بخشی از آنرا که مربوط به ارتباط خویشاوندی بین اهل بیت و خانواده ابوبکر صدیق علیه‌السلام است ذکر می‌نمائیم.

۱- محمد بن عبدالله رسول خدا ﷺ (أ) که با دختر ابوبکر ﷺ عایشه ﷺ (ب) ازدواج کرد.

توجه: در جدولی که پنج ازدواج را در آن رسم نموده‌ایم علامت (أ) متعلق به زوج و علامت (ب) متعلق به زوجه است که به ترتیب با شماره‌های ۱ تا ۵ از همدیگر جدا شده‌اند و با این علائم علاقه آنها با همدیگر توضیح داده شده است.

۲- حسن (أ۲) بن علی بن ابوطالب ﷺ که با حفصه (ب۲) دختر عبدالرحمن بن ابوبکر ﷺ ازدواج کرد.

در مورد سند این پنج ازدواج می‌توانید به منابع زیر مراجعه کنید. «تراجم اعلام النساء» محمد اعلمی حائری (ص ۲۶۰، ۲۷۳، ۲۷۸)، «سر السلسله العلویه» ابونصر بخاری (ص ۲۰)، «عمده الطالب» ابن عنبه (ص ۱۳۴ - ۲۲۵)، «الارشاد» شیخ مفید (ص ۲۷۰)، «الاصیلی» ابن الطقطقی (ص ۱۴۱)، «تواریخ النبی و الآل» (ص ۱۰۷) در باب همسران امام حسن ﷺ.

۳- اسحاق (أ۳) بن جعفر بن ابوطالب ﷺ با ام حکیم (ب۳) دختر قاسم بن محمد بن ابوبکر ﷺ ازدواج کرد.

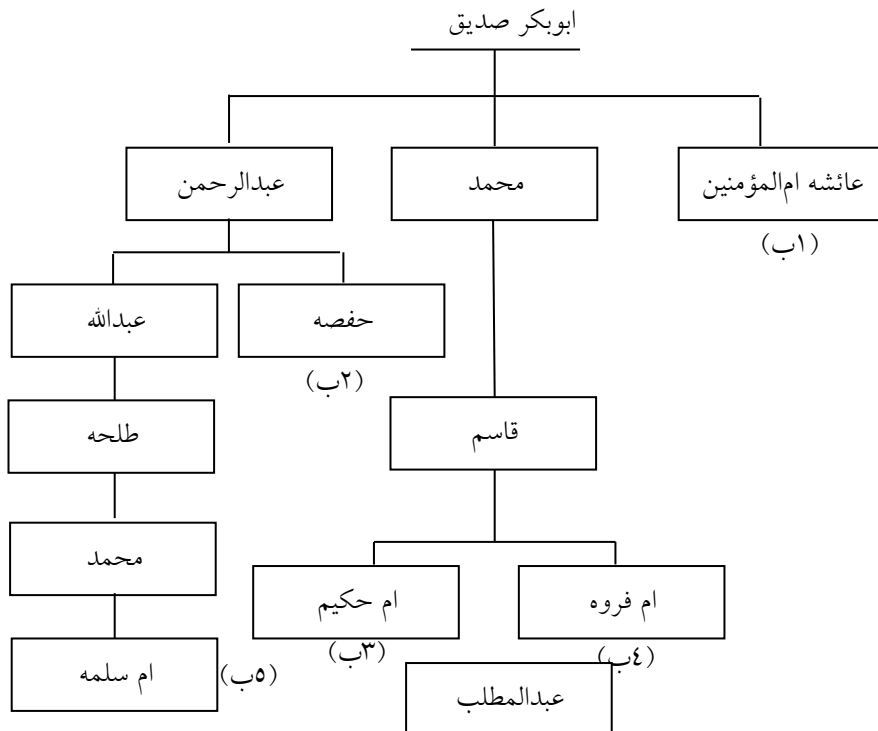
۴- محمدباقر (أ۴) بن علی زین‌العابدین بن حسین بن علی بن ابی‌طالب ﷺ با ام فروه (ب۴) دختر قاسم بن محمد بن ابوبکر صدیق ﷺ ازدواج کرد که نتیجه آن تولد امام جعفر صادق بود.

۵- موسی (أ۵) الجون بن عبدالله محض بن حسن مثنی بن حسن بن امیرالمؤمنین علی بن ابوطالب ﷺ با ام سلمه (ب۵) دختر محمد بن طلحه بن عبدالله بن عبدالرحمن بن ابوبکر صدیق ﷺ ازدواج کرد.

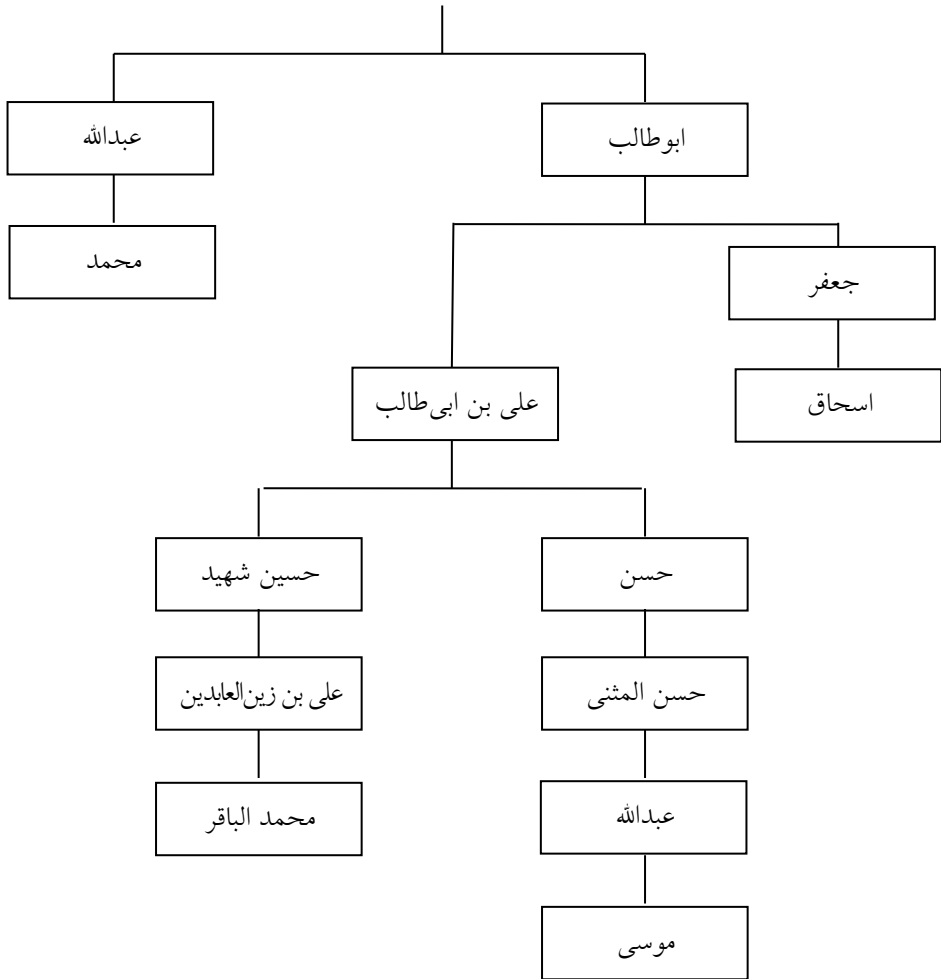
این پنج ازدواج مبارک بین اهل بیت و خانواده ابوبکر صدیق و فرزندان ایشان را در جدولی رسم کرده و شماره‌های ذکر شده را در آن درج نموده‌ایم.

جای بسی تأمل است در تمام این پنج ازدواج مرد از خانواده اهل بیت و زن از خانواده ابوبکر صدیق رضی الله عنه است این بدان معنی است که گام اول در این ازدواجها از طرف خانواده اهل بیت برداشته شده است زیرا در هر ازدواجی معمولاً مرد زن را انتخاب می‌کند و از او خواستگاری می‌نماید. و این نشان‌دهنده علاقه صمیمی و بدون شائبه بین اهل بیت و خانواده ابوبکر صدیق رضی الله عنه است.

آیا بعد از این ازدواجها و خویشاوندیها کسی می‌تواند مدعی خصومت در بین این دو شجره کریمه باشد. از خداوند استدعا داریم او را به راه حق و صواب هدایت کند. بنابراین اعلام می‌داریم آنچه متناسب با روح ایمانی مسلمانان و وحدت وطنی ما است بیان این گونه یادآوریه‌های مفید و بجاست لذا ما از هرگونه آثار مدفون دینی که قلبهای فرزندان این امت را به هم نزدیک می‌کند و متحد می‌سازد شدیداً استقبال می‌کنیم و این کار را از بارزترین موارد پیوند نیک اهل بیت و اصحاب پیامبر خدا صلی الله علیه و آله می‌دانیم.

پایان